

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İLE İTİRAZ İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

A- İptal ve Yürürlüğün Durdurulması İsteminin Gerekçe bölümü özet olarak şöyledir:

Hukuk devletinin temel özelliği, ülkesindeki tüm insanlara hukukî güvenlik sağlamasıdır.

Hukukî güvenlik, vergi hukukunda da vergilendirmenin belirliliğini, kıyas yasağını ve vergi yasalarının geriye yürümezliğini gerektirir.

Yürürlükteki kanunlara göre tarh ve tahakkuk işlemleri tamamlanmış olan emlak ve motorlu taşıtlar vergilerini ödeyen veya ödemeye hazırlanan mükelleflere, söz konusu 1. ve 2. maddelerle aynı konuda ek vergi getirilmesi, vergilendirmenin belirliliğini, öngörülebilirliğini ve hukuki güvenliği ortadan kaldırmıştır.

4837 sayılı Kanun'un 1 ve 2 nci maddelerinin getirdiği ek vergiler Anayasa'nın 73 üncü maddesiyle de uyum halinde değildir.

Anayasa'nın "Vergi Ödevi" başlıklı 73 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu giderlerini karşılamak üzere verginin mali güce göre alınması ve genelliği, ikinci fıkrasında, vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı öngörülmüştür.

Vergide genellik ilkesi, ayırım gözetilmeksizin herkesin vergi ödemesidir. Maddede yer alan mali güce göre vergilendirme, verginin, yükümlülerin ekonomik ve kişisel durumlarına göre alınması anlamına gelmektedir. Mali gücün başlıca göstergeleri, gelir, servet ve harcamadır. Bu üç unsurun da vergilendirilmesinde vergi adaletinin gerçekleştirilebilmesi için, yükümlülerin ödeme güçlerinin gözetilmesi zorunludur. Mali güce göre vergilendirme ilkesi, ödeme gücü fazla olanın az olana oranla daha fazla vergi ödemesi gereğini belirtir. Bu ilke aynı zamanda vergide eşitlik ilkesinin uygulama aracıdır. Vergide eşitlik ilkesi, ödeme gücü aynı olanların aynı vergiyi ödemeleridir. Mali güce göre vergilendirme ve vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı ilkesi, yükümlülerin ödeme güçleri gözetilerek farklı vergileme rejimine tabi tutulmalarını zorunlu kılmaktadır. Gelir üzerinden alınan vergilerde artan oranlı vergileme, en az geçim indirimi, ücret gelirlerinin sermaye gelirlerinden farklı vergilendirilmesi, servet vergilerinde lüks kabul edilen servet unsurlarının, temel ihtiyacı karşılayan servet unsurlarından daha yüksek oranda vergilendirilmesi, harcama vergilerinde lüks tüketime konu olan mal ve hizmetler ile zorunlu tüketime konu olan mal ve hizmetlerin farklı oranlarda vergilendirilmesi, çeşitli istisna durumları ve muafiyet uygulamaları, vergi yükünün adaletle uygun dağılımı ile mali güce göre vergilendirmenin araçlarıdır.

Aynı mükelleften, aynı konu nedeniyle, aynı nitelikte birden fazla vergi alınmasının, yani mükerrer vergilemenin ise, Anayasa'nın 73. maddesinde yer alan ödeme gücü ve vergi adaleti ilkeleri ile bağdaştırılması mümkün değildir.

Hükümetler olağanüstü durumlarda ek gelir kaynaklarına ihtiyaç duyabilirler. Ancak, ek gelir kaynaklarına ilişkin düzenlemeler yapılırken de Anayasa'nın 73. maddesinde ifadesini bulan ilkelere uyulması bir zorunluluktur.

Bu ilkeler, vergi yükünün adil ve mali güce göre dengeli bir biçimde dağıtılmasını gerektirmektedir.

Bu gerek ortada dururken, ek gelir kaynağı yaratmak amacıyla, 4837 sayılı Kanunla vergi mükelleflerinden yalnız emlak vergisi ve motorlu taşıt vergisi mükelleflerine ek vergi yükü getirilmesi, genellik ve dengeli dağılım ilkelerine aykırı düştüğü gibi; mükellefler arasında vergi yükünün dağılımı bakımından ayrıcalıklar yaratarak Anayasa'nın 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesiyle de çelişmiştir.

Diğer yandan 4837 sayılı Kanun'la getirilen düzenlemede mükelleflerin mali güce göre vergi ödemesi hususunun da gözetilmediği görülmektedir. Halbuki mali güce göre vergi ödeme hususu göz önünde tutularak, 4837 sayılı Kanunda birtakım istisna ve muafiyetlere yer verilmemiştir.

03.04.2003 tarih ve 4837 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle, daha önceden belirlenmiş hukuk kurallarına göre tarh ve tahakkuk İşlemleri tamamlanmış motorlu taşıtlar vergilerini ödemiş veya ödemeye hazırlanan mükelleflerden 2003 yılı için ek bir motorlu taşıtlar vergisi alınması, verginin öngörülebilirliğini, vergilendirmenin belirliliği ilkesini ve dolayısı ile hukukî güvenliği açıkça ihlal ettiği için Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Sadece emlak ve motorlu taşıtlar vergisi mükelleflerinin vergi yükünü ek vergi ile bir kat daha ağırlaştırmak yolu tercih edilmiştir.

Aktifinde herhangi bir üretim veya iş aracı olan gelir vergisi mükellefinden ek vergi alınmazken, aktifinde ticari araç bulunan ve hatta tek geçim kaynağı basit bir nakliye aracı olan vergi mükellefinden ek vergi alınmasına yönelinmiştir.

Bu durum emlak ve motorlu taşıtlar vergisi mükellefleri ile diğer vergi mükellefleri arasında, vergi yükünün dağılımı bakımından mali güce göre kurulması gereken eşitliği, motorlu taşıtlar ve emlak vergisi mükellefleri aleyhine bozmuş; aynı zamanda Anayasa'nın 10 uncu maddesinde yer alan kanun önünde eşitlik ilkesine de aykırı bir görünüm yaratmıştır.

Kanun'un 2. maddesinin ikinci fıkrasına göre, 2003 yılında bina ve arazi vergisi mükellefi olanlar, bu verginin de mükellefidirler.

Bu düzenleme, binanın ve arazinin el değiştirmesi halinde de mükellefiyeti eski malikin üzerinde bırakmaktadır. Böyle bir durumun da, Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesiyle bağdaştırılması mümkün değildir.

2. madde ile getirilen ek vergilemede, vergi adaleti ve vergi yükünün dengeli dağılımı hususları ve mükelleflerin ödeme güçleri dikkate alınmamıştır.

03.04.2003 tarih ve 4837 sayılı Kanun'un gerekçesinde, “2003 yılı ekonomik istikrarının gerçekleştirilmesi bakımından gayri safi hasılanın % 6.5 seviyesinde öngörülmüş olan kamu sektörü faiz dışı fazla hedefine ulaşabilmek için bir defaya mahsus olmak üzere alınan ek önlemler çerçevesinde hazırlandığı” ifade edilmektedir.

Kamu sektörü faiz dışı fazla hedefine ulaşabilmek için ek bir önlem olarak düşünülen ek vergilerin, Anayasa'nın 73 üncü maddesine göre, genellik ve dengeli dağılma ilkelerine uyularak getirilmesi gerekir.

4837 sayılı Kanun ise, bu yükümlülüğü genel ve dengeli dağılım ilkesine uygun biçimde getirmemiş; söz konusu hedefe ulaşabilmek için sadece emlak ve motorlu taşıtlar vergisi mükelleflerinin vergi yükünü ek vergi ile bir kat daha ağırlaştırmak yolunu tercih etmiştir.

Bu durum emlak ve motorlu taşıtlar vergisi mükellefleri ile diğer vergi mükellefleri arasında, vergi yükünün dağılımı bakımından mali güce göre kurulması gereken eşitliği, motorlu taşıtlar ve emlak vergisi mükellefleri aleyhine bozmuş; aynı zamanda Anayasa'nın 10 uncu maddesinde yer alan kanun önünde eşitlik ilkesine de aykırı bir görünüm yaratmıştır.

Söz konusu 2. madde ile getirilen düzenlemede mükelleflerin ödeme güçleri göz önünde tutularak, bir takım istisna ve muafiyetlere de yer verilmemiştir.

Bu nedenlerle, 03.04.2003 tarih ve 4837 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle getirilen ek emlak vergisi Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırıdır ve söz konusu 2. maddenin iptali gerekmektedir.

YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

03.04.2003 tarih ve 4837 sayılı Kanun'un açıkça Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırı olan 1 ve 2 nci maddelerinin uygulanması, ileride giderilmesi güç hatta olanaksız bir takım hukuki durum ve zararlara neden olabilecektir. Bu durum ve zararların oluşmasını engelleyebilmek için iptal davası sonuçlanıncaya kadar, söz konusu 1. ve 2. maddelerini yürürlüklerinin durdurulması gerekmektedir.

B- İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin 4837 sayılı Yasa'nın 1. ve 2. maddelerine ilişkin gerekçeleri özetle şöyledir :

Kanun'un 1. ve 2. maddeleriyle, taşıtların ya da taşınmazların el değiştirmesinde mükellefiyet eski malikin üzerinde bırakıldığından Anayasa'nın 2. maddesine; vergi adaleti, vergi yükünün dengeli dağılımı, verginin genelliği ve mükelleflerin ödeme güçleri de dikkate alınmadığı için Anayasa'nın 73. maddesine;

Motorlu taşıtlar ve emlak vergisi mükellefleri ile diğer vergi mükellefleri arasında, vergi yükünün dağılımı bakımından mali güce göre kurulması gereken eşitlik, ek vergi mükellefleri aleyhine bozulmuş olduğundan kurallar Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 73. maddelerine aykırıdır."